

բութիւնը, եթէ կապալաւոր, իրեն միջկատարեալ ցեղապետ քրդերի կզարկէ, չինայելով մինչև անգամ ընտանեկան կեանքի և գերդաստանական տաճարի սրբազան հիմունքներն, չյարգելով ժամասացութեան կարգը և սորա ժամանակ եկեղեցւոյն շատ մերձ բնակարանից դուրս դալ դահուլ գողանանքի, ամենաանկարգ ձայների և հայհոյութիւնների գոռում գոչելներով և խանգարել սուրբ ծիսակատարութիւնը: Սրա հարկերից մէկն են՝ Ո՛վ է պատասխանատու այս բոլոր շարեաց համար Աստուծոյ և հասարակաց կարծեաց առաջ, եթէ ոչ հոգեւոր իշխանութիւնը:

Սեր կարծիքով, եթէ մեր հոգեւոր իշխանութիւնը իբրև գթաւատ հայր և իբրև օրինաւոր և արդիւնաբեր կալուածատէր կամենայ նկատուել հասարակաց անաչառ կարծեաց առաջ և ոչ իբր համակրող և կամակից բուռն գործակատարութեանց, նորա համար չկայ մի այլ կանոնաւոր ելք, բացի դարաբաց ելել յիշեալ կալուածքները կապալաւ տալը: Թալ հոգեւոր իշխանութիւնը ինքն իսկ կաւալարի դուրանց, նշանակելով իւր կողմանէ մի բանիբուն և գիւղատնտեսութեան մէջ, եթէ ոչ մասնագէտ, գոնէ փորձառու անձն ունիւնէ: Ինչո՞ւ ի դուր տեղը մասնաւոր անձինք յուսահատ տեղեկութիւնը ժողովուրդը և հայհոյելով անգամ հոգեւոր իշխանութիւնը շահուն: Եկեղեցւոյ բացի իւր բարոյական սրբազան պարտքը կատարելուց կարող է կիսով չափ ակնի շահուն: Թող հոգեւոր իշխանութիւնը չխաբուի դանազան ծակաւոր և նրբատես շահախնդիրներից և մաւաւանդ յայտնի կերպով չզրկի եկեղեցւոյ առանց օրինաւոր անուրդի այս կամ այն անձի շահեցողութեան յանձնելով յիշեալ գիւղերը: Թոյս մեծ ունենք, որ մեր այս երկրորդ կղբաւէ մեր հոգեւոր իշխանութեան և մանաւանդ մեր Մեհափառ Տիրոջ ծանր ուշադրութիւնը, որ միշտ իւր սրտին շատ մերձ պահած է յիշեալ թշուառ գիւղականաց վիճակը: — Հարկաւոր չէ դանդաղել, այլ դարձան և վեպ մատակարարել անձնարհ հիւանդութեան գիւղականների, ապա թէ ոչ էլ ուշ կ'իսնի:

Խորխոռունի:

ԱՂԵՔԱՍԻՆՈՊՈԼԻ

(Թղթապետութեան ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼԵՔԵՔ)

Շիրակի գաւառում, Աղեքսանդրապոլ քաղաքից գրեթէ 10 վերստ հեռավորութեամբ գէպի հիւսիս մի գեղեցիկ դաշտավայրի վերայ ընկնում է Եսաուլ անունով գիւղը, որ բարկացած է մօտաւորապէս 70—80 տուն հայ բնակիչներից:

Սրանց երկիրն բարեբեր է և կլիման բարեխառն. շրջակայ լեռները խոտաւետ, իսկ մարգագետինը ունեն բաւականաչափ տարածութեամբ:

Գիւղի բնակարաններն առհասարակ համաձայն են այս գաւառի տներին՝ ցածր և կոպիտ շինութիւններով, նեղ և մութ սրահներով,

որոց ձեղունները ծածկուած են մեծամասնութեամբ ուռնեայ ճիւղքերով:

Բնակիչք՝ որ ըստ մեծի մասին Պարսկաստանի գաղթականներ են, խօսում են գրեթէ զեղեցիկ երեւանի բարբառով. ընդհանրապէս ունեւոր են, բայց ոչ հիւրասէր և աղքատասէր: Հազնում են Շիրակցու զգեստ, մեծ — մեծ գլխարկներով գլուխները ծածկած:

Սրանց ապրուստը նահապետական հին եղանակով է. արհեստ չը գիտեն, ծանօթ չեն նոյնպէս և հայ տաւերի հետ, որովհետեւ մինչև ցայսօր գէթ մի մարդ առաջնորդ չէ եղել սրանց մէջ ուսումնի ծաւալելու համար խրախոյս կարգաւոր, թէև բնակչաց կողմից, որքան ես տեղեակ եմ, հազն. թէ մասնաւոր բացառութեամբ, այդ ցանկութիւնը միշտ եղել է կայ ներկայումս էլ, որի ապացոյց նրանք իրենց դաւակներին ապագայում կրթութեւ և կատարեալ մարդ տեսնելու համար, չքաւոր հայրերն անգամ մեծ — մեծ դժուարութիւնների դիմադրելով, քաղաք են ուղարկում, ուր մասնաւոր վարժարաններում կամ տղէտ մանկավարժների մօտ աւելի անբարոյականութիւն են սովորում, քան շնորհ և գիտութիւն, որի և իսկ առթիւ օր ըստ օրէ սառչում է նրանց սէրը դէպի ուսումը: Յաւային է՝ արդեօք, որ Աղեքսանդրապոլ շրջակայ գիւղերի նոր սերունդը իրենց մինչև 14—15 տարին վառնելով ոսկի ժամանակը, անգործ թափառում են, որից յետ գերդաստանի տէր և իրենց պապերի պէս կոպիտ գիւղացիներ են դառնում:

Գիւղի կենդրոնում է եկեղեցւոյ մի խարիւղ, բայց ոչ հին շինութեամբ, ուր երկու քահանաներ են աղօթում, որոց վրայ խօսելն աւելորդ համարեցի, վասն զի մասնաւոր բացառութեամբ հայ քահանայք իրենց պատուական հասկացողութեամբ և արժանաւոր յատկութիւններով արդէն վաղ ծանօթ են մեր ընթերցողներին:

Եսաուլում այժմ ուժեղագործ է գործ է գտնվում գիւղական անհրաժեշտութեան տեղի բնակիչները սրանց կաւալարելից, որ մի կապիտանէ, շատ անբաւական էին և գանգատներ էին յայտնում ամեն մի անցորդի նրա իրենց հետ ունեցած սաստիկ և ապօրինի վարմունքի համար ... այնտեղ մի յետին զինուորի ձայնը անգամաւարապէս պատճառում հենց նոյն իսկ գիւղական տանուտիրոջ էլ:

Ժողովուրդը մեծ գոհութիւն էր ցոյց տալիս զօրաց բժիշկ հայապէս պ. Միրիմանեանիցին, որ միշտ օգնութեան ձեռք է մեկնել թէ պատահող տկարներին ձրի բժշկելու և թէ ուրիշ պարագաներում էս:

Կ. Յ.

ՄԵՏԱՊԱՏԻ ԽՄԲԱԳԻՐ

Առհասարակ մեր հայ պարբերական հրատարակութեանց թղթակց

ցութիւնների նշանաւոր պահապանութիւնը կայանում է նորանում, որ մի քանի անվորձ, միմայն գրելու շնորհք ունեցող մանուկներ, մի աւանձին զուարճութեամբ թղթակցում են մի օր և է լրագրի և առանց շուրջը նայելու, յանդիմում են զիպչել ամեն մի անհայտի գործունէութեան. դա մի անուր իրողութիւն է: Սեր կարծիքով լաւ կլինէր այս վնասակար իրողութեան առաջն առնելու համար, որ ամեն մի խմբագրութիւն առանց կանխապէս ծանօթ լինելու նամակ գրողի հետ, չտպէր նոյն նամակներն, որով իւր վարկն էլ պահած կլինէր:

Մշակի ներկայ տարւոյս 25 և 35 համարներում տպած նամակներն Վլադիկաւկազից երեք և երկու աստղ ստորագրութեամբ (երկուսն էլ մի և նոյն անձինքն են երեւում արձակուած) կարելի է համարել վերջիշեալ մանուկ թղթակիցների գրութիւն: Չխօսելով նամակների ընդհանուր բովանդակութեան վերայ, ուր ամենայն ինչ խոշորացողի տալի է ցոյց տուած, մի երկու խօսք կամ մեծութեանք ասել նամակների այն կտորների մասին, որոնք վերաբերվում են տեղւոյս հայ ծխական գրպրոցի հոգաբարձուց և ուսուցչին: Հոգաբարձուց գիւղաւորապէս մեղադրվում են անտարբերութեան ու սառնասրտութեան մէջ գէպի իւրեանց դպրոցն:

Վլադիկաւկազի հայ ծխական դպրոցի հոգաբարձութիւնն իւր պարտականութիւնը սրբութեամբ կատարել է, որքան ներկէն իւր միջոցներն, օրինակի համար նա մեծ ջանքով 76 թուին աշխատեց տեղւոյս քաղաքային խորհրդարանում (հոգաբարձուց և իրաւասուններ են) յատկացնելու դպրոցին քաղաքային արդիւնքներից տարեկան մի գումար որ և յաջողուեցաւ և այսօր Վլաւկիկաւկազի հայ ծխական դպրոցն սոցա շնորհիւ տարեկան ստանում է քաղաքից 400 ֆեթ, որ դեռ ևս մի անսովոր և Ռուսաստանի հայաբնակ քաղաքներից ոչ մէկում դեռ չեղած երեւոյթ է: Այսօր տեղւոյս հայ հասարակութեան անգամնիրից, որին և պատահէ, անշուշտ նա ձեռքը սրտի վերայ դրած կ'ստատովանի որ դպրոցը ներկայ յաջողակ ընթացքով պարտական է այժմեան հոգաբարձութեան:

Ես, որպէս ուսուցիչ վերողբալ դպրոցի, զիտաւորապէս մեղադրվում եմ նորանում, որ 4 տարւոյ ընթացքում ոչ մի անգամ քննութիւն չէ եղել դպրոցում մինչև անգամ պ. երեք և երկու աստղ կաւած է յայտնում իմ գործունէութեան մասին:

Արդեօք յայտնի է պ. երեք և երկու աստղին (յայտնի էլ չէ կատարող լինել, ըստ որում նա իւր խանութի չորս պատերից դուրս ասպարէզ չունի, նա ամեն բան տեղեկանում է ոչ անձամբ, այլ խանութի այցելողներից ու գնողներից) թէ որպէս Աստրախանայ թեմի հայ դպրոցների նախկին թեմական տեսուչ Յովհաննէս վարդապետ Շիրակունին և Տերիական նահանգի արքեւական

ժողովուրդական դպրոցների նախկին վերատեսուչ պ. Օրլով և այժմեան պ. Քրուշչակի շատ անգամ քննել են դպրոցի աշակերտաց պ. պ. հոգաբարձուց ներկայութեամբ և թէ ինչ տպաւորութեամբ են դուրս գրեցել ուսումնարանից, դուրս մասին մենք անհամեստութիւն ենք համարում ասել գէթ մի խօսք անգամ, քանի որ մենք ուսուցիչ ենք տեղւոյս ծխական դպրոցում: Անհրաքելի իրողութիւն է, որ մի օր և է ուսումնարանի յաջողակ ընթացքն չափվում է նոյն հասարակութեան համակրութեամբ, որին պատկանում է ուսումնարանը: Վլադիկաւկազի հայն համակրութեւ իւր ծխական դպրոցին, որպէս գեղեցիկ ապացոյց այս վերջինիս կարելի է համարել այն հանգամանքն, որ այսօր տեղւոյս հայ հասարակութեան որդիքն, որոնք ուսանում են այժմ տէրութեան միջնակարգ ուսումնարաններում, բոլորն էլ անխոր իւրեանց սկզբնական, տարրական ուսումն ստացել են Վլադիկաւկազի հայ ծխական դպրոցում: Սեր դպրոցում կարող էք գտնել բաւական հարուստ հայերի դասերի, որ այլ քաղաքների հայ ծխական դպրոցներում մի հազուադէպ երեւոյթ է: Վերջապէս պ. երկու և երեք աստղ նամակների այն կտորների մասին, որտեղ մենք անուշանում ենք քարտուղար և թէ պատահող անձի ձեռք ենք բռնել ու շնորհակալութիւն արել, որ մեզ դովել են լրագրում, այդ բոլորն համարելով դատարկարանութիւն, աւելորդ ենք համարում մի բան ասել դորա մասին:

Մեծագաղա խմբագիր յուսով եմ, որ այս նամակն տեղ կգտնի Մեղուի էջերում:

Յովսէփ Աստուածատրեանց

Վլադիկաւկազ:

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐ ԵՖ

Վրացիները հաղորդում են, որ Բ. Գուրու պահանջել է Չէթլուճի եպիսկոպոսին պատրիարքարանից, որ բանտարկէ. միայն պատրիարքարանը մերժել է այդ պահանջը, պաշտպանելով իւր իրաւունքն, որ շայ յանցաւոր եկեղեցականք պէտք է յանձնուին պատրիարքարանի հոկոդութեան:

Վերջին լուրերը Աֆղանստանից ցոյց են տալիս, որ Կադուր խանի և Անգղիոյ կաւալարութեան միջամտանութիւնը կայացել է: Կադուր խանը պատրաստականութիւն է յայտնել կատարելու Անգղիայի բոլոր պահանջները: Խայրերի և ղայ անցքերը մնում են Անգղիացուց ձեռքը. իսկ Կադուր խանը կը լինի օրինաւոր իշխան Աֆղանստանի: Այսպէս ուրեմն Աֆղանստանի հարցը կարելի է վճռուած համարել յօգուտ Անգղիայի:

Վերջին օրերս Թիֆլիզի օդը յանկարծ զգալի փոփոխութեան ենթարկուեցաւ: Ջերմութեան աստիճանը, որ Ապրիլի վերջին օրերը մինչև 24⁰ հասել էր, իջաւ 12—13 ըստ Ռէոմերի:

Աղեքսանդրապոլից գրում են, որ մայիսի 1-ից այնտեղ սկսուել են անընդհատ անձրևներ:

Նոյն տեղից հաղորդում են, որ 5. Ստեփաննոս Շիրակունին Շիրակում ժողովել է բաւական զուտար Անու աւերակների նորոգութեան համար, միայն հոգնոր իշխանութեան ճիշդ հաշիւ չէ տալ իւր ժողովարարութեան համար, ասելով որ ծախսել է Անու աւերակները մաքրելու համար, մինչդեռ այնտեղ և ոչ մի մշակ բանած է: Այժմ նա Սուրբ Այվաձին է գնացել, երեք 5. Գ. Աղեքսանեանի դէմ բողոքներ տալու համար. բայց կրկնապէս որ հոգնոր բարձրագոյն իշխանութիւնն արգարութեամբ կը վարուի և 5. Ս. Շիրակունուց խտուութեամբ հաշիւ կը պահանջի:

Խմբագրութիւնս ստացաւ յօգուտ Կ. Պօլսի ուսումնարանական երեք ընկերութեան մեծ. պ. Միքայէլ Զարութիւնեան Առաքելեանցից 15 ուրլի:

Ախալքալաքում հակառակ սովորա նին այս տարի՝ սկսած ներկայ ամսոյս սկզբից, հիւսնայի եղանակներ է անում: Չինը դաշտային մասում փոխանակուել է դալար կանաչներով, Վար ու ցանքը սկսած է. գիւղացին ուրախ է և քաղաքային զուարթ:

Ախալքալաքից գրում են՝

Թէ և պատերազմական ժամանակը անցաւ, սակայն թանգութիւնը դարձեալ շարունակվում է:

Ախալքալաքից հաղորդում են.

Սեր քաղաքն այսօր գրեթէ առանց բժշկի է, գաւառական բժիշկը իրան պարտաւոր չէ համարում այցելել քաղաքի տները, մասնաւոր որ գրեթէ տարուայ կեսը բացակայ է գտնվում նա քաղաքից: Մեր հիւանդները բազմի խնամքին են յանձնուած: Այս ձմեռ դանազան հիւանդութիւններ բաւականին մեծ զոհեր կը տանէին մեղանից, եթէ աստուածային նախախնամութեամբ Ախալքալաքում չըգտնուէր պատերազմական ժամանակի 71 երորդ հիւանդանոցի հայ բժիշկ Գ. Տէր Գրիգորեանը, որին իբրև հմուտ և հաջող բժիշկ մեր քաղաքային գիմում էին այնպէս, ինչպէս ոչխարը աղին: Թէ և մեր քաղաքը շատ ցանկութեան ունէր յիշեալ բժիշկն յետ պահել իրեն քաղաքական բժիշկ, բայց վերջոյս գործոյն հանգամանքները էին վճռում, առ այժմ գոնէ, որոշել այդ: Յուսանք մեր քաղաքացիները այս կենսական կարեաց դարման տանել կը ձգնին համակամ:

Ախալքալաքի քահանաները շատ սիրում են զանազան ստոր միջոցներով ծով յափշտակել, որ միմեանց վարկը և յարվ գանքը ժողովրդի առաջ կորցնելով. քչաւականաւոր խոտաւոր և այլն: Գարձնում ենք սորա վերայ մեր Հոգնոր իշխանութեան ուշադրութիւնը:

Փիւրից գրում են. Աթլիւնայ սարի սրբատեղու քարն անգամ անձրև չերեց Փիւրեցուց դաշտերի վերայ. կանաչը դեղնել է. երկիրը ծարաւութիւնից տեղ տեղ ծաւրել է: Յուսանք Աստուծոյ ոգորմութեան վերայ:

Գանձակում բնակվող մի բէջ սաստիկ խռովութիւնը ու տարածայնու

Թիւնք է ձգել փրկ գիւղի ժողովուրդին մէջ տեղական դպրոցի վերաբերմամբ Ղալմաղալը շարունակուած է ... Բէգերի համար այս տեսակ խռովութիւն ձգելն սովորական է:

Խմբագիր Պ. ՍԻՄԵՐՆԵԱՆՑ:

Հրատարակիչ Հ. ԷՆՖԻԱՃԱՆՑ:

ՅԱՅՏԵՐԵՐՈՒ-ԹԻՒՆՔ:

ՂԱՐԱՐԱՆԳԻ

Ե Ի

Ն Ո Ւ Խ Ո Ւ

մի քանի չայ գիւղերին առաջինայ ուսումնական տարուայ համար հարկաւոր են հայ և ռուս լեզուների և թուրքական լեզուների ուսուցիչներ. տըր-ւուսեն բաւարար ուսուցիչներ. ցան-կացողները պէտք է յայտնեն նամա-կով իրանց ուր և որքան սովորած լինեն: Եթէ յայտնուեն միջնակարգ դպրոցներից աւարտածներ. նոցա կառավարիչի ուսուցչութիւն Նուսի և Լանքարան քաղաքներում. նա-մակները պէտք է ուղղել հետեւեալ հասցեով.

Շուշի. Արիստակէս Վ. Սեդրակեան:

Կ. Պոլսում և Տաճկաստանի գաւառներում «Մեղու» Հայաս-տանի լրագրին ստորագրվել ցան-կացողները կարող են գրիմել Կ. Պոլսի առ Կ. Պարթըր գրաւանա-ղուկասեան պ. Սարգիս Էջին-գիւղի գրաւանաւանոցը, Եջինճամի-փողոց, Չիլիկիկիւրէր ճառէսի:

ԶԱՔ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆՅԻ

ԳՐԱԺԱՆԴՈՒԹՈՒՄ

ս տ ա ց վ ե լ և ն

ՄԻՆԱՍ ԶԵՐԱԶԻ

աշխատութիւնները

Գինն է

1. Գրական փորձեր . . . 1 ռ.
2. Ազգային գաստիարա-կութիւն 1 ռ.
3. Թէ ինչ շահեցանք Պեր-լինի վեհաժողովին . . 50 Կ.
4. Հայաստան և Խաւարիա 65 Կ

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԻՒՃԷ ԶՈՐՐՈՐԻ ԶԻՋԱՆԻ

1879 ՄԱՅԻՍ 1 Է ԳՅՈ ԱՊՐԵԼ 1880

ՀԱՍՈՅԹ

Նախորդ տարիէ մնացորդ պատրաստ դրամ Լ. Օսմանեան	1070	
Պահեստ 10% հանելով	107	0963
Ռուսիոյ մէջ հաւաքեալ 2700 ռուբլի	285	
1879—80 տարւոյ մէջ գոյանալիք բաժանորդացիին ընկերներէ.		
70 ընկեր զրշ. 10	84	
1879—80 տարւոյ մէջ նուիրատուներէ գոյանալիք հասոյթ	500	
1878—79 տարւոյ նուիրատուներէ զանձելի	15	
Պատրաստի եղած ստակին վրայ բանկիւք տուրս	30	
	914	
Պահեստ 10% հանելով	914	40
	822	60

Տարւոյ մէջ նախատեսուել 822.60 լրացի հասոյթին կէսն միայն գործածելի

411 30
1374 30

ԾԱԽՔ

Ա. ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ

1 վարձակաւտնոց ի վան. 34 աշակերտ		
Դատատուաց ամսականը . — Հետեւեալ կերպով		
1879 Մայիս 1 Է Գ 31 Դեկտեմբեր 1879 ամիսը 6 Օս-մանեան լրացէն	48	
1880 Յունվար 1 Էն Գ 30 Ապրիլ ամիսը 12 լրացէն	48	
Թղթեղէն . — Աշակերտաց տրուելիք թղթեղէն, Գրիշ, և այլն .	20	
Կարասիք . — Դպրոցի նորոգութեան, գրադարանի, գրասե-ղանի, նստարանի և վառարանի համար	20	
Վարձք . — Դպրոցը աւելի ընդարձակ տան մը մէջ փո-խադրելու համար	10	
Փոխադրելի Լ. Օսմանեան	146	
Գիրքթոփիկ աշակերտք . — Գիւղական նախակրթարաններէ տա-սը աշակերտ պահել վարձակաւտնոցի մէջ, իւ-րաքանչիւրին համար ծախք տարին 6 լրացէն	60	206
2. Ալիւր գիւղ. 116 աշակերտ		
Դատատուաց ամսականը . — Հետեւեալ կերպով		
Ա. Դատատուի ամիսն Լ. 2. 20 Էն 12 ամսուան համար	26	40
1879 Մայիս 1 Էն Գ 30 Ապրիլ 1880		
Բ. Դատատուի համար ամիսը 50 զրուշէն 12 ամսուան համար 79 Մայիսէ Գ 30 Ապրիլ 1880	6	
Թղթեղէն . — Աշակերտաց տրուելիք թղթեղէն մանր պիտոյք.	5	50
Կարասիք . — Դրասեղաններու շինութեան համար	5	
Զանազան ծախք . — Փայտի, վառարանի և դպրոցի նորոգու-թեան և այլն	4	10
		42

3. Կիւսննց գիւղ. 115 աշակերտ.

Դատատուաց ամսականը . — Հետեւեալ կերպով		
Ա. Դատատուի ամիսն Լ. 2. 20 Էն 12 ամսուան համար	14	40
1879 Մայիսէ Գ 30 Ապրիլ 1880		
Բ. Դատատուի համար ամիսն Լ. 0. 60 Էն 12 ամսուան համար 1979 Մայիսէ Գ 30 Ապրիլ 1880	7	20
Թղթեղէն . — Աշակերտաց տրուելիք թղթեղէն մանր պիտոյք.	5	
Կարասիք . — Դրասեղաններու շինութեան համար	5	
Զանազան ծախք . — Փայտի, վառարանի և դպրոցի նորոգու-թեան համար	5	40
		37

4. Դատուան գիւղ. 80 աշակերտ.

Դատատուաց ամսականը . — Հետեւեալ կերպով		
Ա. Դատատուի ամիսը 1 Լ. Էն:	12	
Բ. 50 զրշ. Էն:	6	
Թղթեղէն . — Աշակերտաց տրուելիք թղթեղէն մանր պիտոյք.	3	
Կարասիք . — Դրասեղաններու շինութեան համար	5	
Զանազան ծախք . — Փայտ, վառարան և դպրոցի նորոգութեան	5	
Գործոթ կամ այլուր բացուելիք նախակրթարան		
Դատատուաց ամսականը . — Հետեւեալ կերպով		
Ա. Դատատուի ամսական 1 Լ. Էն 1879 Մայիսէ Գ 30 Ապրիլ 1880	12	
Բ. Դատատուի ամսական 50 զրուշէն տարեկան	6	
Թղթեղէն . — Աշակերտաց տրուելիք թղթեղէն	3	
Կարասիք . — Դրասեղաններու շինութեան համար	5	
Զանազան ծախք . — Վառարան, փայտ և այլն	5	
		31

Տ Ե Ս Չ Ո Ւ Թ Ի Ն

Ա. Տեսչի ամսականը հետեւեալ կերպով		
1879 Մայիս 1 Էն Նոյեմբեր 30, եօթը ամսուան համար 6 Լ. Էն	42	
Գեկտեմբեր Ապրիլ 30 ութը լրացէն	40	
Բ. Տեսչի ամսականը Մայիս 1 Էն մինչև Ապրիլ 30 1 1/2 լրացէն	18	
	100	840

Փոխադրելի Լ. Օսմանեան

Տեսչի ճանապարհորդութեան տարեկան ծախք գիւղական	13	
Նախակրթարանները պցելելու համար		
Տեսչի ճանապարհորդութեան տարեկան ծախք չրջակայ	12	125
գիւղերը պցելելու համար		

Տ Ա Ի Ր Ո Ս

1. Զարանձաղի վարձարան

Դատատուաց ամսականը . — Հետեւեալ կերպով		
1879 Մայիսէ մինչև 1880 Ապրիլ 30 ամսական դա-սատուաց	72	
Թղթեղէն . — Աշակերտաց տրուելիք թղթեղէնք	6	
Կարասիք . — Դրասեղաններու շինութեան համար	20	
Զանազան ծախք . — Նորոգութիւն դպրոցի	5	103

2. Գիւղի վարձարան

Դատատուաց ամսականը . — Հետեւեալ կերպով		
1879 Մայ. 1է Գ 30 Ապր. 1880, դատատուաց ամսականը	48	
Թղթեղէն . — Աշակերտաց տրուելիք թղթեղէն և այլն	5	
Կարասիք . — Դրասեղաններու շինութեան համար	15	
Զանազան ծախք . — Նորոգութիւն և այլն	4	72

3. Զմեկածաղի վարձարան.

Դատատուաց ամսականը . — հետեւեալ կերպով		
1879 Մայիս 1էն Գ 30 Ապրիլ 1880, 1 տարուան	48	
Թղթեղէն . — Աշակերտաց տրուելիք թղթեղէն և այլն	3	
Կարասիք . — Դրասեղաններու շինութեան համար	10	
Զանազան ծախք . — Նորոգութեան դպրոցի	4	65

Տ Ե Ս Չ Ո Ւ Թ Ի Ն

Տեսչի տարեկան թոշակ	60	
Տեսչի տարեկան ճանապարհորդութեան ծախք վարձարաննե-րը պցելելու համար	10	70

Գ Ր Ե Ա Ն Ք

Տարւոյ մէջ պէտք ըլլալիք գրեմք.

Վարձակաւտնոցի համար դասագիրք	50	
աշակերտաց ընթերցանութեան համար յա-տուկ գրեմքը Հայերէն և ֆրանսերէն օրագրիներ	20	
Ալիւր գիւղի նախակրթարանի համար դասագիրք	10	
» » » աշակերտաց ընթերցանութեան համար գրեմք	3	50
Կիւսննց գիւղի նախակրթարանին համար դասագիրք	10	
» » » աշակերտաց ընթերցանու-թեան համար գրեմք	3	50
Դատուան գիւղի նախակրթարանին համար դասագիրք	7	
» » » աշակերտաց ընթերցանու-թեան համար գրեմք	2	
Գործոթ գիւղի նախակրթարանին համար դասագիրք	7	
» » » աշակերտաց ընթերցանու-թեան համար գրեմք	2	
Փոխադրելի Լ. Օսմանեան	115	782
Զարանձաղի վարձարանի համար դասագիրք	14	
» » » աշակերտաց ընթերցանութեան հա-մար գրեմք	3	
Գիւղի վարձարանին համար դասագիրք	10	
» » » աշակերտաց ընթերցանութեան համար գրեմք	3	
Զմեկածաղի վարձարանին համար դասագիրք	7	
» » » աշակերտաց ընթերցանութ. համար գրեմք	3	
	155	
Դպրոցական կարիւր դասագրոց պատրաստութեան համար	45	200

Օ Ր Ա Գ Ի Ր

Ամսաթիւերի մը հաստատութեան համար. 40

ԿԵՐՈՆԱԿԱՆ ՄԱՔԷՆԻ

Գրագիր . — Ամիսը 2 և կէս Լ. 0. Էն 1 տարուան համար	30	
Յրուիչ . — Ամիսը 2 լրացէն 1	24	
Վարձք սենեկի . — Ամիսը 50 զրշէն 1	6	
Տպագրութիւն. Տեղական և այլ զանազան ծրագրոց տուական տպագրութեան, թղթի ծախքին միասին հաշուելով	40	
Թղթատար և հեռագիր . — Նամակայ և հեռագրերու համար	20	
Կարասիք . — Սենեկի մէջ պէտք եղած զանազան կարասեաց և դարաններու համար	10	
Թղթեղէն . — Տեսչակ, նամակի թուղթ, միւսն, գրիչ, կնիք, պահարանի համար	10	
Լրացրիք . — Պօստը, Տփլիսու և ուրիշ ազգ. լրագրաց համար	10	
Զանազան ծախքեր . — Արտաքին կարգի ծախսոց համար	10	160

Ս Տ Ի Պ Ո Ղ Ա Կ Ա Ն Ք

Վտպարական . — Վանա վարձակաւտնոցի	146	
Ալիւր գիւղի նախակրթարանի	42	
Կիւսննց »	37	
Դատուան »	31	
Տեսչութիւն	125	
Տարւոյ . — Վարձարան Զարանձաղի	103	
Տեսչութիւն	70	
Գրեմք . — Միմիայի վերոյիշեալ դպրոցներու բաժինը	125	
Գիւղերոթիկ աշակերտք . — Վարձակաւտնոցին մէջ հինգ գիւղացիին աշակերտք պահելու համար	30	
Դատաւորաց պատրաստութիւն	45	
Կիւղական ծախք	160	914

Յ Ե Տ Ա Չ Գ Ե Ա Լ Ք

Վտպարական . — Գործոթի նախակրթարանի	31	
Տարւոյ . — Գիւղի վարձարանի	72	
Զմեկածաղի վարձարանի	65	
Յետաձգեալ վարձարանաց գիրք Լ. 30. — Ամսաթիւերի Լ. 40	70	
Գիւղերոթիկ 5 աշակերտք վարձակաւտնոցի մէջ	30	268

(Անդամ Պիւճէի Գանձնապահոյ) Լ. Օսմանեան

Թովմա Եւսէպ
Գրեմքի Պօստ-ձեռք
Միւս Զեռք
Համբարձման Մոմիւրէն